ፌዴራል ነ*ጋሪት ጋ*ዜጣ FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

 በኢትዮጵያ ፌዴራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

15th Year No. 8 ADDIS ABABA 28th August, 2009

சுமுஞ

አዋጅ ቁጥር 6)%2/፪ሺ2 ዓ.ም

የፖለቲካ ፓርቲዎች የምርጫ ሥነ-ምግባር አዋጅ... ገጽ <u>፭</u>ሺበ%

CONTENTS

Proclamation No. 662/2009

Proclamation on the Electoral Code of Conduct for Political Parties .....Page 5161

<u>አዋጅ ቁጥር 6)%2/2ሺ2</u>

<u>የፖለቲካ ፓርቲዎችን የምርጫ</u> ሥነ-ምግባር ለመደንገግ የወጣ አዋጅ

ቀደም ሲል በሀገራችን ከተካሄዱ ምርጫዎች ተመህርት በመውሰድ ወደፊት የሚካሄዱ ምርጫ-ዎች ግልጽ፤ ነጻ፤ ፍትሃዊ ሰላማዊ፤ ህጋዊ፤ ዴሞ-ክራሲያዊ እንዲሆም በሀዝብ ተቀባይነት ያላቸው እንዲሆኑ ለማስቻል በምርጫ ወቅት የፖለቲካ ፓርቲዎች፤ እጩዎች፤ የፖለቲካ ፓርቲዎች አባ-ሳት እና ደጋፊዎች የሚመሩበት ዝርዝር የስነ-ምግባር ህግ ማውጣት አስፈላጊ በመሆኑ፤

በሀገራችን ሰብአዊ እና ዴሞክራሲያዊ መብ-ቶች ሳይሽራረፉ ተግባራዊ መሆን ለሰለጠነ ህጋዊ ዴሞክራሲያዊና ሰላማዊ ትግልና ውድድር ያለ-ውን ፋይዳ በማመንና በመቀበል እንዲሁም የህ-ዝብ ሥልጣን አመንጨነት፤ ባለቤትነትና ተቆጣ-ጣሪነት መብት አጠናክሮ ማስቀጠል አስፈላጊ መሆኑ፤

የምርጫ ቦርድና የፍትህ አካላት ከማናቸ-ውም የፖለቲካ ፓርቲዎች በነፃነትና በገለልተ-ኝነት ህዝብን ማገልገል እንዳለባቸው እንዲሁም የሃገር መከላከያ ሰራዊት በህገ-መንግሥቱ መሠ-ረት ተግባሩን ከፖለቲካ ፓርቲዎች ከወገናዊነት ነፃ በሆነ አኳሆን እንዲያከናውን የተደረገ መሆኑን በመገንዘብ፤

PROCLAMATION NO. 662/2009

A PROCLAMATION TO PROVIDE FOR THE ELECTORAL CODE OF CONDUCT FOR POLITICAL PARTIES

WHEREAS, is necessary to provide an electoral code of conduct for political parties, candidates, members and supporters of political parties to ensure that subsequent elections which draw lessons from previous elections are transparent, free, legitimate, fair, peaceful, democratic and acceptable by the people;

WHEREAS, Believing and accepting the impotence of full enforcement of human and democratic rights in our country for a legal civilized, democratic and peaceful competition for power;

WHEREAS, cognizant of the necessity to promote tolerance in a democratic process; and cognizant of the importance to conduct free political campaign and promote public dialogue during the electoral process;

ያንዱ ዋጋ Unit Price ነኃሪት *ኃዜጣ ፖ.ግ.*ቀ. ፲ሺ፩ Negarit G. P.O.Box 80001 ሦስቱ የመንግሥት አካላት የግልፅነት የታ-ማኝነትና የተጠያቂነት ኃላፊነትና ግዴታ እንዳ-ሰባቸው የተቀበሉና ተግባራዊነቱንም ለማክበር እና ለማስከበር ቃል የገቡ መሆናቸውን በጣጤን የፖለቲካ ፓርቲዎች ለተፈፃሚነቱ መቆም እንዳለባቸው በመገንዘብ፤

በዴሞክራሲያዊ የፖለቲካ እንቅስቃሴ መቻ-ቻልን ማስፈን ተገቢ በመሆኑና በምርጫ ሂደት ነጻ የፖለቲካ ዘመቻ ማካሄድ እንዲሁም ግለጽ ህዝባዊ ውይይትን ማነልበት አስፈላጊ በመሆኑ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች በተስማሙባቸው ጉዳ-ዮች በጋራ እየሰሩና በልዩነታቸው ላይ ደግሞ በሰላማዊና በሰለጠነ መንገድ ተግል በማካሄድና በሀግ መሠረት የተካሄዱ ምርጫዎች ትክክለኛ ሂደትና ውጤት የሀዝብ ውሳኔ መሆኑን በፀጋ ተቀብለው በመጓዝ በሀገር ግንባታ የሚጠበቅ-ባቸውን ኃላፊነት መወጣት ያለባቸው መሆኑን በመገንዘብና ወደሥልጣን ለመምጣት በሚያካሂ-ዱት ውድድር ከጥላቻና ካለመተማመን የፀዳ፤ ጤናማ ግንኙነት ፈጥረው የሚንቀሳቀሱበትን ሁኔታ ማመቻቸት አስፈላጊ በመሆኑ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች በቅንነት፤ በመቻቻል እና ሰዋቶ በመቀበል መርህ እየተመሩ በሀገራችን የመድብለ ፓርቲ ስርዓት እና ዴሞክራሲያዊ ባህል እንዳጎለበት የማይተካ ሚና እንዲጫወቱ ለማስቻል፤

የህዝብ ውሳኔን በመጻረር የመንግሥት ሥልጣን ላይ መቆየትም ሆነ ከህገ-መንግሥታዊ ሥርዓት ውጪ የመንግሥት ሥልጣን ለመደዝ የሚደረጉ ማናቸውም የሀገር ውስጥም ሆኑ የውጪ እንቅስቃሴዎች ተቀባይነት የሌላቸው መሆናቸ-ውን በአፅንኦት ማረጋገጥ አስፈላጊ በመሆኑ፤

የሥነ-ምግባር አዋጁ ለመገናኛ ብዙሃን ነጻነት ለሰብአዊ መብት፤ ለዴሞክራሲ፤ ለህግ የበላይነት እና ለሕዝቦች ሁለንተናዊ እድገት ያለውን ልዩ አስተዋጽኦ በመገንዘብ፤ ለተፈጻሚ-ነቱ የፖለቲካ ፓርቲዎች በጋራ መቆም የሚያስ-ችላቸው ሁኔታ ማመቻቸት በማስፈለጉ፤ WHEREAS, cognizant of the importance of working together on matters where the parties have common stand and to conduct a civilized and peaceful struggle on issues where they differ with firm readiness to accept the process and out come of legally conducted as an expression of the will of the people cognizant also of the need to create an environment where political parties can discharge their responsibilities in a spirit that is free of hatred and suspicion;

WHEREAS, cognizant of the need to enable political parties to play a vital role in strengthening multi-party democracy and democratic culture in good faith, tolerance and through the principle of give and take;

WHEREAS, it is necessary to emphatically declare that any attempt to stay in power against the will of the people or any local or external activity aimed at taking political power through any means other than those provided by the constitution are not acceptable.

WHEREAS, cognizant of the need to create an environment that would enable in mind the unique contribution which the value of the political parties to collectively stand for the implementation of this proclamation which contributes for the freedom of the press, human rights, democracy, rule of law and over all development of peoples;

WHEREAS, cognizant of the responsibility of exercise of the right to elect and be elected of any Ethiopian is not impeded by any influence or obstacle;

WHEREAS, cognizant of the responsibility of political parties to ensure that exercise of the right to elect and be elected of any Ethiopian is not impeded by any influence or obstacle.

WHEREAS, cognizant of the responsibility of political parties to conduct successive education and training; create awareness and support others who conduct education on this proclamation;

ማንኛውም ለምርጫ አገልግሎት ሊውል የሚችል በመንግሥት ቁዋዋር ስር የሚገኝ ሀብት፤ ንብረትና የአካባቢ መስተዳድር አካላት አገልግሎቶች ለሁሉም የፖለቲካ ፓርቲዎች በሀግ ም… ነ ^ጌትሀዊነትና ያለአድልዎ የሚሰዋበትን አ ^{ጀሺነ%3} ናከር በማስፌለጉ፤

ማንኛውም ኢትዮጵያ የመምረዋና የመመ-ረጥ መብቱን ለማረ*ጋ*ገጥ በሚያደርገው አንቅስ-ቃሴ ምንም አይነት ተጽእኖ ወይም እንቅፋት እንዳይደረግበት የፖለቲካ ፓርቲዎች ከፍተኛ ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን በመገንዘብ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች የሥነምግባር አዋጁ ሳይ ተከታታይ ትምህርትና ሥልጠና የመስጠት፤ ግንዛቤ የመፍጠር እና ሌሳውም እንዲያስተምር የማበረታታት ከፍተኛ ኃላፊነት ያለባቸው መሆኑን በግልጽ መደንገግ በማስፈለጉ፤

የፖስቲካ ፓርቲዎች የሚያቀርቧቸውን የምርጫ አስፌፃሚዎችና አሰራራቸው ወይም የምርጫም ሆነ ሌሎች ተያያት ችግሮች በዚህ አዋጅ መሠረት በመመርመር ተጨባጭ ሆነው ከተገኙ የማስተካከያ እርምጃ ለመውሰድ የሚያስችል አሰራር መዘር ጋት በማስፌለጉ፤

ይህንን አዋጅ ተሬጻሚ ለማድረግ የሚያስ-ችል አሥራር መዘርጋት እንዲሁም በየደረጃው የፖለቲካ ፓርቲዎች የጋራ ምክር ቤቶች ማቋቋ-ምና ሥልጣንና ተግባራቸውንም በግልጽ መደን-ገግ ከፍተኛ ሕዝባዊ ጠቀሜታ ያለው መሆኑን በመገንዘብ፤

የፖለቲካ ፓርቲዎች ሰፊ ጊዜ በመውሰድ ተወደይተው የተሰማሙባቸውን በዓለም አቀፍ ደረጃ ተቀባይነት ያላቸውን መርሆዎች ከሀገራችን ተጨባጭ ሁኔታ ጋር አጣተሞ የደዘ አዋጅ መደንገግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

በኢትዮጵያ ፌዴራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐ-ብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ \$5/i/ መሠረት የሚከተለው ታውጇል።

<u>ክፍል አንድ</u> ጠ ቅ ሳ ሳ

l. <u>አጭር ርዕስ</u>

ይህ አዋጅ "የፖለቲካ ፓርቲዎች የምርጫ ሥነምግባር አዋጅ ቁጥር B)%2/፪ሺ2" ተብሎ ሊጠቀስ ይችሳል። **WHEREAS**, realizing the importance to lay down procedures to investigate and subsequently rectify grievances submitted by political parties;

WHEREAS, cognizant of the need to lay down procedures for the implementation of this proclamation as well as for the establishment of Joint Council of political parties and determine their powers and responsibilities;

WHEREAS, it is necessary to issue a proclamation which reflects the principle which are internationally recognized and agreed upon by political parties;

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is

hereby proclaimed as follows:

SECTION ONE GENERAL

1. Short Title

This Proclamation may be cited as proclamation on the "Electoral Code of Conduct for Political Parties No. /2009".

2. Definitions

In this Proclamation, unless the context requires otherwise:

የቃሉ አግባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው

ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፦

- <u> "ቦርድ" ማለት የኢትዮጵያ ብሔራዊ</u> ምርጫ ቦርድ ነው።
- 2/ "የምርጫ አስ**ፊ**ፃሚ" ማለት ቦርዱን ጨምሮ በየደረጃው ምርጫን ለማስፈፀም የሚደራጅ አካል ወይም ሰው ነው።
- 3/ "የ*ጋራ ምክር* ቤት" ማለት በዚህ አዋጅ በየደረጃው አንቀጽ - !1 መሠረት የሚመሠረት የፖለቲካ ፓርቲዎች የ*ጋራ ምክር* ቤት ነው።
- "የፖለቲካ ፓርቲ ወይም የፖለቲካ ድርጅት" ማለት ከህብረተሰቡ ውስጥ የተወሰኑ ሰዎችን በማሰባሰብ የራሱን የፖለቲካ እምነት እና አላማ የሚያንፀ-ባርቅበት ፕሮግራም በማውጣት በአገር አቀፍ ወይም በክልል የፖለቲካ እንቅ-ስቃሴ ውስጥ ተሳትፎ በዲሞክራሲያዊ ስርዓት የፖለቲካ ሥልጣን ለመያዝ በህግ መሠረት የተመዘገበ ማህበራዊ ተቋም ነው።
- 5/ "ዕጩ ተወዳዳሪ" ማለት በምርጫ ለመወዳደር በፖለቲካ ፓርቲ ወይም በግሉ የተመዘገበ ሰው ነው።
- B/ "ድምፅ መስጫ ጣቢያ" ማለት በየደረ-**ጀው በሚካሂዱ ምርጫዎች የመራጮች** ምዝገባ የሚካሂድበት፣ መራጮች ድምጽ የሚሰጡበትና ቆጠራ የሚካሄ-ድበት የምርጫ ጣቢያ ነው።
- 7/ "ሰው" **ማ**ለት የተልዋሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል **ነው**።

3. <u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>

ይህ አዋጅ:-

- በማናኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ እና የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅን-ጅት፣ ግንባር፣ ተምርት ወይም ንቅናቄ፣ አና
- 2/ በማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ አጩ፣ አባል፣ ወኪል እና ተጠሪ፤

- 1/ "Board" shall mean the National Electoral Board of Ethiopia.
- 2/ "Election official" shall mean any organ or person including the board established to conduct election at all levels.
- "Joint council" shall mean the joint council of political parties established at all levels in accordance with Article 21 of this proclamation.
- "Political party or political organization" shall mean a legally registered social entity formed by a group of persons with the purpose to seize political power through democratic election at the national or regional political activities by developing a program that reflects its own political beliefs and objectives.
- 5/ "Candidate" shall mean any person registered independently or by a political party to compete for election.
- "Polling station" shall mean the station at all levels for registration of voters, casting and counting of votes.
- 7/ "Person" shall mean any physical or juridical person.

3. Scope of Application

This proclamation shall be applicable to;

- 1/ Any political party, independent candidate, alliances, coalition of parties, fronts and movements.
- Any leader, official, candidates, member, agent or representative of a political party.

4. Gender Reference

Provisions of this Proclamation set out in the masculine gender shall also apply to the feminine gender.

ሳይ ተፈጻሚ ይሆናል።

4. የጾታ አገላለጽ

ችግ ነዋጅ ውስጥ በወንድ ጸታ የተደነገገው ም ፆታ ያካትታል።

<u>ክፍል ሁለት</u> የምርጫ ሥነ-ምግባር ድን*ጋጌ*ዎች

5. <u>Φ C U</u>

- // በመድብለ ፓርቲ ዴሞክራሲ ስርዓት የሚመረዋ መንግሥት ህጋዊነት በሚከ-ተሉት መርሆዎች ላይ ይመሰረታል።
  - ሀ/ መራጮች በምርጫ ዘመቻው አማካኝ-ነት ስለፖለቲካ ፓርቲዎች ፖሊሲዎ-ችና ስለእጩዎች ባሀሪ የተሟላ መረጃ ሲሰጣቸውና የራሳቸውን በእውቀት ሳይ የተመሠረተ ውሳኔ ሲያደርጉ፤ እና
  - ስ/ መራጮች በነፃነት፣ ያለማንም ጣልቃ ገብነት፣ ያለፍርሃት፣ ያለ ተፅእኖ፣ ያለጫና ወይም ከጉቦ ነፃ በሆነ መልኩ ድምፅ መስጠት ሲችሉ፣ ነው።
- 2/ ሁሉም የፖለቲካ ፓርቲዎች በቅን ልቦና እየተመሩ:-
  - ሀ/ የምርጫ ሥነምግባር መርሆዎች ሕንዲከበሩ፤
  - ለ/ ምርጫው የመላው ህዝብ ነፃ እና ተቀባይነት ያለው ውሳኔ መግለጫ ሆኖ እንዲታወቅ፤
  - ሐ/ የመራጩ ህዝብ ውሳኔ በሁሉም የተከበረ እንዲሆን፣ መሥራት አለባቸው።
- 3/ ከምርጫ ሂደት *ጋ*ር በተ*ያያ*ዙ ማናቸውም ጉዳዮች ሁሉም የፖለቲካ ፓርቲዎች ከዚህ አዋጅ *ጋ*ር በተጣጣመ አኳ*ጓን መን*ቀሳቀስ አለባቸው።

6. <u>ለአዋጁ ተገገር ስለ*መ*ሆን</u>

- // ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ወይም የግል ዕጩ ተወዳዳሪ፡-
  - ሀ/ በዚህ የሥነምግባር አዋጅ ተገዝቶ መንቀሳቀስ አለበት።
  - ለ/ መሪዎቹ፣ ኃላፊዎቹ፣ አጨዎቹ

SECION TWO

PROVISIONS OF ELECTORAL CODE OF CONDUCT

5. Principle

- 1/ The legitimacy of a government elected through a democratic multiparty election shall rest on the following principles;
  - a) Ability of voters to make an informed decision based on the information they obtain during the electoral campaign regarding the polices of political parties and character of candidates,
  - b) The ability of voters to vote freely, without any interference, fear, undue influence or bribery.
- 2/ All parties, shall in good faith ensure that,
  - a) Principles of electoral code of conduct are respected.
  - b) Elections are expressions of the free and legitimate decision of voters.
  - c) The decision of the electorate choice will be respected by all.
- 3/ In any matter relating to the election process, parties shall conduct their activities in conformity with the provisions of this Proclamation.

6. Compliance with the Proclamation

- 1/ Any political party or independent candidate:
  - a) Shall comply with this Proclamation in its activities.
  - b) Shall take the decisive measures to ensure that its leaders, officials, candidates and members do not infringe this Proclamation.

እና አባሳቱ ይህንን የሥነምግባር አዋጅ እንዳይዋሱ ቁርጠኛ እርምጃ መውሰድ አለበት።

ጅሺ1)%6

- ሐ/ የፓርቲው ኃላፊዎች፣ እጩዎችና አባላት ይህንን አዋጅ የሚዋስ ተግባር እንዳይሬጽሙ፣ ደ*ጋ*ፊዎቹም የተከለ-ከሉ ድርጊቶች ከመሬጸም እንዲቆጠቡ የሚያደርግ አግባብ ያላቸውን እርም-ጃዎች መውሰድ አለበት።
- መ/ ይህ አዋጅ ተዋሷል በሚል ሽፋን የሀሰትና የተ*ጋ*ነነ አቤቱታ እያቀረበ ቅሬታ የግሰግት መብቱን አለአግ-ባብ መጠቀም የለበትም።
- 2/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲው ኃላፊ፣ እጬዎች፣ አባላት ወይም ደ*ጋ*ፊዎች፦
  - ሀ/ ይህንን የሥነ-ምግባር አዋጅ እንዲ-ያከብሩ ማድረግ አለበት።
  - ለ/ ይህ አዋጅ እንዲከበር ሌሎች አስ-ፊላጊ እርምጃዎችን ሁሉ *መ*ውሰድ አለበት።

7. <u> ህግን ስለ**ጣ**ክበር</u>

ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ይህንን የም-ርጫ ሥነ-ምግባር አዋጅ፤ የምርጫ ህግ፤ ደንብ እና መመሪያ ማክበር አለበት።

8. <u>ስለምርጫ ዘመቻ አካሂድ</u>

- // *ማንኛውም የፖ*ለቲካ ፓርቲ፦
  - ሀ/ የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች የም-ርጫ ዘመቻ የማካሄድ መብትና ነፃ-ነት እንዲሁም የፖለቲካ ሀሳቦችንና መርሆዎቻቸውን ያለስጋት የማሰራ-ጨት መብት ማክበር፤
  - ለ/ እንቅስቃሴው የሌላውን የፖለቲካ ፓርቲ፤ የመራጩን ሕዝብ እና የሌ-ሎች የህብረተሰብ ክፍሎች መብቶ-ችን ያከበረ መሆን፤
  - ሐ/ የመገናኛ ብዙሃን ነፃነትን ማክ- በር፣

- c) Shall take all appropriate measures prohibiting party officials, candidates and members from undertaking any activity in contravention of this Proclamation; and restrain supporters from getting involved in activities that are prohibited by this Proclamation.
- d) Shall not abuse the right to complain through, false, frivolous or vexatious complaints about the violation of this Proclamation.
- 2/ The leader of any political party shall ensure that officials, candidate, members and supporters
  - a) Observe this Proclamation; and
  - b) Take all other necessary measures to ensure compliance with this Proclamation.

7. Observance of the law

Any Political party shall adhere to this proclamation, election laws, rules and regulations.

8. Campaign management

- 1/ Any Political party shall;
  - Respect the right and freedom of all other parties to campaign, and to disseminate
  - b) Conduct itself in a manner that respects the rights of other parties, and respect the rights of voters and other members of the community;
  - c) Respect the freedom of the miss media;
  - d) Use its good offices to seek to ensure reasonable freedom of access by all parties to all potential voters; and

መ/ ተወዳዳሪ የፖለቲካ ፓርቲዎች ለመ-ራጨ ሕዝብ ያሳቸውን ተደራሽነት ለማረ*ጋ*ገዋ ጽህፌት ቤቶቹን ሁሉ ለመጠቀም ዋረት ማድረግ፤

፭ ሽ,1)%7

ש/ በፖለቲካ እንቅስቃሴ ለመሳተፍ የሚሹ የመምረጥ መብት ያሳቸው ዜጎች ሁሉ በነጻነት እንዲንቀሳቀሱ ማስቻል

አለበት።

- 2/ የማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡-
  - U/ የግል ወይም የመንግሥት ጋዜጠኞች በሙያዊ ስራቸው ላይ እንዳይሰማሩ ማዋከብ፤ እንቅፋት መፍጠር፤ ወይም በማንኛውም አይነት ድርጊት የሌሎች ፓርቲዎች የምርጫ ዘመቻ እንዲስተጓጎል፤ እንዲቋረጥ፤ እንዲ-በላሽ፤ እንዲዳከም ማድረግ፤
  - ስ/ የሌሎች የፖስቲካ ፓርቲዎች ወይም እጩ ተወዳዳሪዎች የምርጫ ማስታ-ወቂያዎች፤ በራሪ ፅሁፎች እና ፖስ-ተሮች እንዳይሰራጩ ማወክ፤
  - ሐ/ የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ወይም እጩ ተወዳዳሪዎች ፖስተር ማበላ-ሽት ወይም ማዋፋት ወይም በሌላ በማንኛውም መንገድ እንዳይታዩ ወይም እንዳይነበቡ ማድረግ፤
  - መ/ ሌላ የፖለቲካ ፓርቲ ሰፊ የሕዝባዊ ድጋፍ ሰልፍ፣ ስብሰባዎች ወይም የአግር ጉዞና ሰላማዊ ሰልፎች እንዳያደርግ ማገድ ወይም በሌላ በማንኛውም መንገድ ማደናቀፍ፤
  - ש/ ማንኛውም ሰው በሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች የፖለቲካ ድጋፍ ሰልፍ እንዳይሳተፍ መከልከል፤
  - ረ/ ደ*ጋፌዎ*ቹ በዚህ ክፍል የተከለከሉ ማናቸውንም ተግባራት እንዲፈፅሙ መፍቀድ ፤

የለበትም።

9. <u>ስለምርጫ ሂደት</u>

ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡-

l/ ከምርጫ አስ**ሬ የሚ**ዎች *ጋ*ር በመተባ-በር፡-

- Seek to ensure that potential voters wishing to participate in related political activities have freedom to do so.
- 2/ Any political party may not;
  - a) Harass or obstruct private or Government journalists who are engaged in their professional Activities, disrupt, destroy or frustrate the campaign efforts of any other party;
  - b) Prevent the distribution of handbills and leaflets, and the display of posters, of other parties and candidates;
  - Deface or destroy the posters of other parties and candidates;
  - d) Prevent or in any way hamper any other party from holding rallies, meetings, marches or demonstrations;
  - e) Seek to prevent any person from attending the political rallies of another party; or
  - f) Permit supporters to do any thing prohibited by this section.

9. The election process

Any political party shall,

- 1/ Co-operate with election officials in order to ensure
  - a) Peaceful and orderly polling, and

ሀ/ ድምጽ የመስጠት ሂደቱ ሰላማዊ እና በአግባቡ የተከናወነ መሆኑን ለማረ ጋገተ፤

፭ ሽ,1)%8

- ለ/ መራጮች ያላቸውን የመምረዋ መብት ከሚያደናቅፉ ማንኛውም ሁኔታዎች በፀዳ፣ ነፃና ፍትሃዊ በሆነ መልኩ ተግባራዊ እንዲያደርጉ፣ መሥራት አለበት።
- 2/ ከድምጽ መስጫ በፊት፣ በድምጽ መስጫ ዕለት፣ ከድምጽ መስጫ በኋላ የምርጫ አስፊፃሚዎችን ፀጥታና ደህንነት ማረጋገጥ አለበት።
- 3/ የታዛቢነት ልቃድ ያላቸውን ታዛቢዎች እና ኃላፊዎች ማክበር እና መተባበር አለበት።
- 4/ የድምፅ አሰጣዋ ሚስጢራዊነትን ማክበርና እንዲከበር ማገዝ አለበት።
- 5/ የድምጽ መስጫ ጣቢያን በኃይል በመቆጣ-ጠር ወይም በሌላ በማንኛውም ህገወጥ መን-ገድ ድምፅ ለማግኘት መንቀሳቀስ የለበትም
- 6/ ያለአግባብ ወይም ከቀን ልቡና ውጪ የም-ርጫ አስሬፃሚዎት ተግባራትን፣ የድምፅ አሰጣዋን ወይም የድምፅ ቆጠራ ሂደትን ማወክ ወይም ጣልቃ መግባት የለበትም።
- 7/ የድምፅ አሰጣጡ ሚስዋራዊ እንደማይሆን ለመራጮች የሀሰት መረጃ መስጠት የለበትም።

በ. ፍትሃዊና ነፃ የምርጫ ውጤትን ስለመቀበል

- // ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ በሚመለ-ከተው ህጋዊ አካል የተረጋገጠን የም-ርጫ ውጤት መቀበል አለበት።
- 2/ ማንኛውም ቅሬታ ያለው አካል ቅሬታውን ለሚመለከተው የ*ጋራ* ምክር ቤት ወይም ለቦርዱ ወይም ለፍርድ ቤት ብቻ ማቅረብ አለበት።
- 3/ በህግ መሥረት የመጨረሻ ውሳኔ የመስ-ጠት ሥልጣን ያለው አካል የሰጠውን የመጨረሻ ውሳኔ መቀበል እና ተግባራዊ ማድረግ አለበት።

Ⅲ. <u>ለምርጫ ዘመቻ ጥቅም ላይ ስለሚውል</u> የቋንቋ ይዘት

/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፡-

- Free and fair election for voters without being subjected to any annoyance or obstructions:
- 2/ Ensure the safety and security of electoral officials before, during and after the polls.
- 3/ Respect and co-operate with accredited election observers and officials.
- 4/ Maintain and aid in maintaining the secrecy of the voting.
- 5/ Not procure vote through forcible occupation of polling stations or through illegal activities in the polling station
- 6/ Not interfere unjustifiably or in bad faith, disrupt or intervene with the duties of election officials in the process of casting or counting of votes.
- 7/ Not disseminate false information to voters regarding the secrecy of the voting process.

10. Accepting the outcome of a free and fair election

- 1/ Any political party shall accept the outcome of an election that has been certified by the appropriate authorities..
- 2/ Any party shall submit grievances only to the joint council, the Board or to the courts of law.
- 3/ Any party shall accept and comply with the final decisions of organs that are authorized by law to render final decisions.

11. Language applicable

- 1/ Any political party shall;
  - a) Organize and conduct its election campaign in manner that contributes toward a congenial and peaceful atmosphere during the campaign, the polling, the counting, and the postelection period; and

፫ሺ()%9

ሀ/ የምረጡኝ ዘመቻውን ሲያደራጅና ሲያካሂድ ለአጠቃላይ የምረጡኝ ዘመቻ፤ ለድምፅ አሰጣዋ፤ ለቆጠራ እና ለድሀረ ምርጫ ሂደቱ ሰላማዊነትና ቀና አካሄድ አስተዋፅኦ በሚያደርግ አኳኋን መሆን አለበት።

ለ/ ከሚጣልበት ኃላፊነትና ካለው ክብር ጋር በተመጣጠን ደረጃ መንቀሳቀስ አለበት።

- 2/ **ማን**ኛውም ሕዝባዊ የድ*ጋ*ፍ ሰልፍ ላይ ንግግር የሚያደርግ ሰው፡-
  - ሀ/ ግጭት ቆስቋሽ ወይም ስም አዋፊ ንግግር ማስወገድ አለበት።
  - ለ/ በማንኛውም መልኩ በግለሰቦች ወይም ቡድኖች ላይ አመጽ የሚ*ጋ*-ብዝና ስ*ጋ*ት የሚልጥር ንግግር ማስወገድ አለበት።
- 3/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ በይፋም ሆነ በስውር አመፅ የሚቀሰቅስ ወይም የሚያስፌራራ የቋንቋ ይዘት ያለው በራሪ ወረቅት፤ የዜና መጽሔት ወይም ፖስተር ማውጣት ወይም ማሰራጨት የለበትም፤
- 4/ በህግ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም አካል የፖለቲካ ፓርቲዎች ወይም እጩ ተወዳዳሪዎች በምርጫ ዘመቻ ወቅት በሚያደርጉት ንግግር ምክንያት ተፅዕኖ ማድረስ የለበትም።

02. ስለምልክቶች

*ማንኛውም የፖ*ለቲካ ፓርቲ፦

- l/ የሌሎች ፓርቲዎችን አርጣ ወይም የምርጫ ምልክት መቅዳት ወይም አስመስሎ መጠቀም፤
- 2/ የሌሎች ፓርቲዎች የፖስቲካ ወይም የምርጫ ቁሳቁስ መስረቅ፣ ማበላሽት፣ ማጥፋት፣ ወይም
- 3/ ደ*ጋፌዎ*ቹ በዚህ ክፍል የተከለከለ ማንኛ-ውንም ተግባር እንዲፈፅሙ መፍቀድ፤ የለበትም።

🗓 ስለማስፌራራት እና አመጽ ስለመቀስቀስ

ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፦

- b) Act with a sense of responsibility and dignity befitting its status.
- 2/ Any speaker at political rallies shall restrain from using language that,
  - a) Making inflammatory, or defamatory statements.
  - b) Threatening or inciting violence in any form against any person or groups.
- 3/ Any political party may not issue, or distribute either officially or anonymously, pamphlets, newsletters or posters containing language or material that threatens or incites violence.

4/

12. Symbols

Any political party may not:-

- 1/ Imitate the symbols of another party;
- 2/ Steal, disfigure or destroy political or campaign materials of another party; or
- 3/ Permit its supporters to do anything prohibited by this section;

13. Intimidation and violence

1/ Any political party shall accept that intimidation, in any form, is unacceptable, and shall; // ማንኛውም አይነት ማስፌራራት ወይም ወከባ የተከለከለ መሆኑን ተቀብሎ:-

<u>ሯ</u> ሺ () ይ

- U/ የፓርቲው ኃላፊዎች፣ እጩ ተወዳዳሪ-ዎች፣ አባላት እና ደጋፊዎች በማንኛ-ውንም ሰው በማንኛውም ጊዜ ማስፈራ-ራት እንደሌለባቸው በግልፅ የሚከለክሉ መመሪያዎች ማውጣት፣
- ለ/ አመፅ ወይም አመጽን የሚያነሳሳ ድርጊት በመቃወም ማስተማር፤
- ሐ/ በኃላፊዎቹ፣ በአጩዎቹ፣ በአባላቱ ወይም በደጋፊዎቹ የሚፈፀሙ ስጋቶ ችና ውድመቶች ወይም የሕዝብ ሰላም የሚያናጉ ድርጊቶች ወይም ወደነዚህ የሚያመሩ ዛቻዎች በመቃወም ማስተማር፣
- መ/ የሌሎች ሰዎችን እና ፓርቲዎችን መብቶችን የንብረታቸው ጥቅሞች ማክበር፣ አለበት።
- 2/ **ማን**ኛውም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ የፓርቲው **う**なのそで አጬዎች፣ አባላት አና ደ*ጋፊዎች ማንኛውን*ም ባክሳዊ ወይም ዘመናዋ የጦር መሳሪያዎች የድጋፍ ወደ ፖለቲካ ሰለፎች፣ ስብሰባዎች፣ የአማር ጉዞዎች ወይም ሰላማዊ ሰልፎች LHO እንዳይመጡ ማስተማር አለበት።
- 3/ **ማን**ኛውም የፖለቲካ ፓርቲ፦
  - ሀ/ የፓርቲውን ዋንካሬ ለማሳየት ወይም የበሳይነቱን ለማረጋገዋ ሲል በማንኛ-ውም የሁከት ወይም የአመፅ እንቅስ-ቃሴ መሳተፍ ወይም እንዲደረግ መፍ-ቀድ የለበትም።
  - ለ/ በሕዝብ ወይም በግለሰብ ንብረት ሳይ ውድመት እንዳይደርስ የተቻለውን ሁሉ በማድረግ መከላከል አለበት።
  - ሐ/ ደ*ጋፌዎ*ቹ በዚህ ክፍል የተደነገጉ ማናቸውንም ክልከላዎች እንዲፈፅሙ መፍቀድ የለበትም።

ሀ4. *ሥልጣንን ያለ*አማባብ ስለመጠቀም

- // *ማንኛውም የፖ*ስቲካ ፓርቲ፦
  - ሀ/ ያለውን የሥልጣን ኃላፊነትና የተለየ

- a) Issue directives expressly forbidding its officials, candidates, members and supporters any act to intimidate any person at any time;
- b) Stand against act that incites violence;
- c) Campaign against violence or threats of violence, and against any acts of vandalism or public disorder committed or threatened by their officials, candidates, members or supporters; and
- d) Respect the rights and propriety interests of other persons and parties;
- 2/ The leader of any political party shall instruct the party's officials candidates, members and supporters that any weapon of including any traditional weapon, shall not be brought to any political rally, meeting, march or demonstration.
- 3/ Any political party that shall:
  - Not be engaged in or permit any kind of violent activity to demonstrate party strength or to prove supremacy;
  - b) Seek to prevent damage to any public or private property; or
  - c) Not allow its supporters to do anything prohibited by this section;

14. Abuse of power

- 1/ Any political shall not:-
  - a) Abuse a position of power, privilege or influence for a political purpose, by offering a reward threatening a penalty, or any other thing so as to attain its political interests by using its position of power, opportunity or ability to influence others.

ዕድል ወይም ተፅዕኖ የማሳደር ችሎታ ለፖለቲካ ፍላንቱ ለመጠቀም መደለያ ማቅረብን፣ ቅጣትንና ማንኛውንም የማስፌራሪያ መንገድ መጠቀም፤

ጅሺ())81

- ለ/ የፌዴራል መንግሥትን፣ የክልል መንግሥትን፣ የከተማ ማዘጋጃ ቤትን ወይም ሌላ የሀዝብ ሀብትን በምርጫ ሀጉ ከተፈቀደው አኳኋን ውጭ ለምርጫ ቅስቀሳ ዓላማ መጠቀም፤ የለበትም።
- 2/ በዚህ ክፍል ውስጥ "ሥልጣን፣ ልዩ መብት ወይም ጫና" ማለት የወላጅ፣ የዝምድና፣ የመንግሥት፣ የፖሊስ፣ የአካባቢ ታጣቂ ኃይል፣ የወታደራዊ ወይም ልማዳዊ ወይም ባህላዊ ሥልጣንን ያካትታል።

05. <u>ስለሙስና ተግባር</u>

______

- ነ/ ኃይል በመጠቀም ወይም የገንዘብም ሆነ ሌላ አይነት መደለያ በመስጠት መራጨ ሕዝብ ለአንድ ፓርቲ ወይም እጨ ድምጽ እንዲሰዋ ወይም እንዳይሰዋ ወይም ድምፁን ከመስጠት እንዲታቀብ ማድረግ፤
- 2/ ኃይል በመጠቀም ወይም የገንዘብም ሆነ ሌላ አይነት መደለያ በመስጠት ሰዎች እሴቴ ተወዳዳሪ ሆነው እንዲቀርቡ ወይም እንዳ-ይቀርቡ ወይም ከእሴቴ ተወዳዳሪነታቸው እንዲወጡ ወይም ከእሴቴ ተወዳዳሪነት እንዳይወጡ ማድረግ፤
- 3/ ማንኛውም የሥራ ኃላፊ ወይም የመንግሥት ሥራተኛ በሚመራው ወይም በሚሥራበት ተቋም አግባብ ያልሆነ ድጋፍ ወይም እርዳታ በመጠቀም እጩ ተወዳዳሪን ማስተዋወቅ ወይም የሌሎች ተወዳዳሪዎችን የማስተዋወቅ ዕድል ማደናቀፍ፤ የለበተም።

06. <u>ቀጣይ ግንኙነት ስለመፍጠር</u>

- ሀ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ ከሌሎች ፓርቲዎች ጋር ቀጣይ ግንኙነት ልዋሮ መንቀሳቀስ አለበት።
- 2/ በምርጫ ህኑ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በምርጫ ዘመቻ ወቅት እና በማናቸውም ጊዜ የጋራ ጉዳይ በሆኑ ነጠበች ላይ የመወያያ መድረክ ሆኖ የሚያገለግል የጋራ ምክር ቤት በፖለቲካ ፓርቲዎች ይመሥረታል።

- b) Use Federal, Regional, Municipal or other public resources for campaign purposes in any manner other than those allowed by election laws.
- 2/ In this section," a position of power, opportunity or ability to influence" includes of parental, family, governmental, police, military traditional or customary authority.

15. Corrupt practices

Any political party shall not:-

- 1/ Coerce or offer monetary or other kinds of inducement to persons to vote for or against a particular party or candidate, or to abstain from voting;
- 2/ Coerce or offer monetary or other kind of inducement to persons to stand or not to stand as candidates, or to withdraw or not to withdraw their candidacies; or
- 3/ Procure the support, assistance of any official of civil servant to promote or hinder the election of a candidate.

16. Continued Communications

- 1/ Any political party shall make every effort to continuously communicate with other parties.
- 2/ Without prejudice to provisions provided by election law, a joint council shall be formed to serve as a forum for discussion of issues of common concern during an electoral campaign or any other line.
- 3/ Independent Candidates will participate in the joint council as observers. They may lodge their complaints to the joint council for decision.

3/ የግል እጩ ተወዳዳሪዎች በ*ጋራ ምክር* ቤቱ በታዛቢነት መተሳተፍ ይችሳሉ። እነሱ ችግር በገጠማቸው ጊዜ ለምክር ቤቱ ዋያቄአቸውን አቅርበው በዚህ ' **የጅ መ**ሥረት ያስወስናሉ፤

ሯ ሺ () 62

4/ የምርጫ አስፈፃሚዎች በጋራ ምክር ቤት **ው** ይይት ላይ አይገኙም። ሆኖም የፓርቲዎች የ*ጋ*ራ ምክር ቤት በ*መ*•ለ. ድምጽ *እንዲገኙ* ተስማምቶ ከወሰን ያለድምጽ መገኘት በስብሰባው ዺዸ ይችሳሉ።

<u>ክፍል ሦስት</u> የስ<mark>ነምግባር አዋ</mark>ቾን ስለማስተዋወቅ

07. <u>የፖለቲካ ፓርቲዎችና እጩ ተወዳዳሪዎች</u> <u>ኃላፊነት</u>

- ነ/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ እና እጩ ተወዳዳሪ የምርጫ ሥነ-ምግባር አዋጁን ለመራጩ ሕዝብ፤ ለእጩዎቹ ለአባላ-ቱና ለደጋፊዎቹ በማስተማር በአባላቱ መታወቁንና መከበሩን ማረጋገዋ አለበት።
- 2/ እያንዳንዱ የፖለቲካ ፓርቲ በምርጫው ሂደት መራጩን ህዝብ ስለአዋጁ ለማስተማር የሚደረጉ ጥረቶች መደገ-ፊና ማስተዋወቅ አለበት።
- 3/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ እና እ ተወዳዳሪ

ሀ/ አዋጁን ማክበር፤

- ለ/ እጩ ተወዳዳሪዎቹ፣ ባለሥልጣኖቹ፣ ወኪሎቹ፣ አባሎቹና ደጋፊዎቹ፣ የሥነ-ምግባር አዋጁንና የምርጫ ሀጉን አክብረው እንዲንቀሳቀሱ መምራት እና ማክበራቸውንም የሚያረጋግጡ እርምዎች መውሰድ፤ አለበት።
- 4/ ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ እና እጩ ተወዳዳሪ፣ ሁሉም ሰው፤
  - ሀ/ የፖለቲካ እምነቱን እና አስተያየ-ቱን በነፃ የመግለፅ፤
  - ለ/ በሌሎች የፖለቲካ እምነት እና አስተያየት ላይ የመከራክር እና የመተቸት፤

4/ Election officials shall not attend during the meeting of the joint council. They may participate without a right to vote in the meetings of the joint council if the council passes a unanimous decision to this effect.

SECTION THREE

PROMOTING THE PROCLAMATIONS ON THE CODE OF CONDUCT

17. <u>Duties of political parties and candidates.</u>

- 1/ Any political party and every candidate shall promote the purpose of this Proclamation for the voters, candidates, member and supporters and ensure that it is known and respected by its members.
- 2/ Every political party shall promote and support efforts to educate voters during election campaign:
- 3/ Any political party and candidate shall.
  - a) Comply with this Proclamation;
  - b) Provide leadership to its candidates, officials, representatives members and supporters, to comply with this Proclamation electoral laws, and shall take appropriate measures to ensure compliance.
- 4/ Every political party and candidate shall have the duty to publicly state that every one has the right:
  - To freely express their political views and opinions.
  - b) To challenge and debate the political views and opinions of others.
  - c) To publish and distribute his own election and campaign materials.
  - d) To lawfully display banners, bill boards and posters.

ሐ/ የራሱን የምርጫ ቅስቀሳ ቁሳቁሶች የጣተምና የጣሰራጨት፤

- w/ ህጉ በሚፈቅደው መሠረት ማንኛ-ውም ዓይነት ገንዘብ፤ የቁሳቁስና የሰው ኃይል የምርጫ ድ*ጋ*ፍ የማሰባሰብ፤
- ረ/ አባላትን የመመልመል፤
- ሰ/ ህዝባዊ ስብሰባዎችን የማካሄድ፤
- ሽ/ በህዝባዊ ስብሰባዎች የመገኘት፤

መብቶች እንዳሉት በይፋ የመግለፅ ግዴታ አለበት።

- 5/ የፖስቲካ ፓርቲዎችና ዕጩ ተወዳዳ-ሪዎች የሥነ-ምግባር አዋጁንና በአዋ-ጁም ለመግዛት ያላቸውን ቁርጠኝነት ለሕዝብ ይፋ ማድረግ አለባቸው።
- 6/ የፖለቲካ ፓርቲዎች እና እጩ ተወዳ-ዳሪዎች ነፃና ፍትሀዊ ምርጫን የሚጕዳ ወይም የሚያጣዋል ማንኛውንም ተግ-ባር በይፋ ማውገዝ አለባቸው።

08. <u>የቦርዱና የሌሎች ምርጫ አስፈፃሚ አካሳት</u> <u>ኃላፊነት</u>

- ሀ ቦርዱ ሁሉም ቀጥተኛና ተዘዋዋሪ ሚና የሚጫወቱትን መንግሥታዊና ሌሎች የሚመለከታቸው አካላት በሥነ-ምግባር አዋጁ ላይ አስፌላጊውን ግንዛቤ እንዲ-ይዙ ተገቢውን ሁሉ ማድረግ አለበት።
- 2/ ቦርዱ የምርጫ ሥነምግባር አዋጁን ለሚመለከተው ሁሉ የማሰራጨት ኃላ-ፊነት አለበት።
- 3/ በየደረጃው ይሉ የምርጫ አስ**ልፃሚ** አካላት በሥነ-ምግባር አዋጁ ላይ በቂ ግንዛቤ እንዲይዙ ለሚመለከታቸው ሁሉ ትምህርት መስጠት አለባቸው።

09. <u>የሌሎች አካላት ሚና</u>

- e) To canvass financial, material and other support for a party or candidate, in accordance with the law.
- f) To recruit members for a party.
- g) To hold public meeting.
- h) To attend public meeting.
- 5/ Political parties and candidates shall publicly declare their commitment to abide by the proclamation and the codes of conduct therein.
- 6/ Every political party and candidate shall publicly condemn any action that may harm or undermine the conduct of free and fair elections.

18. Responsibilities of the board and other Election Officials

- 1/ The board shall ensure that all governmental and other relevant institutions which have a direct or indirect role in the election process have the knowledge and understanding of the Proclamation.
- 2/ The Board shall disseminate the Proclamation to all concerned bodies.
- 3/ Election officials at all levels shall provide training on the Proclamation to raise awareness of all concerned.

19. Role of other bodies

- 1/ The media shall give public education regarding this Proclamation.
- 2/ Other bodies authorized by the Board in accordance with the election law will give

education regarding the Proclamation.

የመገናኛ ብዙሃን ይህንን የሥነ-ምግባር አዋጁ አስመልክቶ ለሕዝብ ትምህርት ይሰጣሉ።

ሯ ሺ 1)84

ምርጫ ህጉ መሠረት ከቦርዱ ፌቃድ የተሰጣቸው አካላት ይህንን አዋጅ አስመልክቶ ትምህርት እንዲሰጡ ይደረጋል።

<u>ክፍል አራት</u> ስለ*ጋራ ምክ*ር ቤት አደረጃጀት፣ *ኃላፊነትና አ*ሰራር

!. ስለ*ጋራ ምክር* ቤት አመሰራረት

- // በምርጫ የሚወዳደሩ የፖስቲካ ፓርቲዎች ይህንን አዋጅ ተግባራዊ ለማድረግና በምር-ጫው ሂደት በሚነሱ ልዩ ልዩ የአፈፃፀም እና ዴሞክራሲ፤ ሰብአዊ መብትና የህግ የበላይ-ነት በኢትዮጵያ ለማነልበት በሚያግዝ ጉዳዮች ላይ በመመካከር ችግሮችን እያቃ-ለሉ ለመጓዝ ይችሉ ዘንድ በዚህ አዋጅ አንቀጽ IB የተደነገገውን ቋሚ የግንኙነት ሥርዓት በማበጀት የጋራ ምክር ቤት ይመስርታሉ።
- 2/ በምርጫ ህጉ መሥረት በቦርዱ የሚመ-ሰረተው የፓርቲዎች የጋራ መድረክ አንደተጠበቀ ሆኖ የጋራ ምክር ቤት ከፌዴራል ጀምሮ እስከ ምርጫ ክልል ድረስ እንዲቋቋም ይደረጋል።

‼. ስለ*ጋራ ምክ*ር ቤት አደረጃጀት

- l/ አገር አቀፍ የ*ጋ*ራ ምክር ቤት እንደሚ-ከተለው ይደራ**ጃ**ል።
  - ሀ/ በሀገር አቀፍ ደረጃ ለምርጫ ውድድር በተመዘገቡ የፖለቲካ ፓርቲዎች ይመሰረታል።
  - ለ/ የጋራ ምክር ቤት አባል የሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች እያንዳንዳቸው ለጋራ ምክር ቤቱ የሚወክሏቸው አባላት ቁጥር የጋራ ምክር ቤቱ በሚያወጣው የመተዳደሪያ ደንብ ይወሰናል።
- 2/ ክልሳዊ የ*ጋራ ምክ*ር ቤት እንደ**ሚ**ከ-ተሰው ይደራጃል።

SECTION FOUR

ORGANIZATION ITS RESPONSIBILITIES AND RULE OF PROCEDURES, OF THE JOINT POLITICAL PARTIES'COUNCIL

20. The establishment of Joint Council

- 1/ Contesting political parties shall establish a joint council in accordance with art 16 of this code to enforce this law, to amicably resolve election matters in a manner that promotes democracy, human rights and rule of law.
- 2/ Without prejudice to the forum of political parties established by the Board in accordance with election law, joint councils shall be established at all levels ranging from the Federal to the constituencies.

21. Organization of the joint council

- 1/ National joint council shall be organized as follows:
  - a) National Joint Council shall be composed of political parties registered to run for election at national level.
  - b) The number of representatives of each party shall be determined by the directive to be issued by the Joint Council.
- 2/ Regional Joint council shall be organized as follows:
  - a) This council shall be composed of parties registered to run for election at Regional level.
  - b) The number of representatives of each party shall be determined by the directive to be issued by the joint Council.

ሀ/ በክልል ለምርጫ ውድድር በተመ-ዘገቡ ፓርቲዎች ይቋቋማል።

፭ ሺ ()85

- የ ጋራ ምክር ቤት አባል የሆኑ የፖ-ለቲካ ፓርቲዎች እያንዳንዳቸው ለጋራ ምክር ቤቱ የሚወክሷቸው አባላት ቁዋር የ ጋራ ምክር ቤቱ በሚያወጣው የውስጥ አሰራር ይወስናል።
- 3/ የዞን የ*ጋራ ምክር* ቤት እንደሚከተለው ይደራጃል።
  - ሀ/ በዞን ለምርጫ ውድድር በተመዘገቡ ፓርቲዎች ይቋቋማል፤
  - ለ/ የ*ጋራ ምክር* ቤት አባል የሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች እያንዳንዳቸው ለ*ጋራ ምክር* ቤቱ የሚወክሏቸው አባላት ቁጥር የ*ጋራ* ምክር ቤቱ በሚያወጣው የውስጥ አሰራር ይወሰናል።
- 4/ በምርጫ ክልል ደረጃ ያለው አደረጃጀት በምርጫ ክልሉ በሚወዳደሩ የፖለቲካ ፓርቲ ተወካዮች ይመሰረታል። ሆኖም የግል ተወዳዳሪዎች በታዛቢነትና ጉዳያቸውን በሚመለከት በአስረጇነት የሚሳተፉ ይሆናል።
- 5/ በየደረጃው የሚዋቀሩ የ*ጋ*ራ ምክር ቤቶች የየራሳቸው የአደረጃጀት ነፃነት ይኖራቸዋል።
- 6/ በየደረጃው የሚዋቀሩ የፖስቲካ ፓርቲ-ዎች የጋራ ምክር ቤቶች አሰራር እና የስብሰባ አመራር በየደረጃው ባሉ የጋራ ምክር ቤቶች በሚወጣ የመተዳደሪያ ዴንብ መሥረት ይሆናል።
- 7/ በየደረጃው የሚዋቀሩ የፖለቲካ ፓርቲ-ዎች የ*ጋ*ራ ምክር ቤቶች በጀትና ጽሕ-ፌት ቤት በተመለከተ በየደረጃው ባሉ የሕዝብ ምክር ቤቶች ይመቻቻል።
- 8/ በዚህ አንቀጽ የሚቋቋሙ የ*ጋራ ምክር* ቤቶች አዋጁ በነ*ጋሪት ጋ*ዜጣ ከወጣ ጊዜ ጀምሮ ይህ አዋጅ እንዲወጣ ተስማምተው በፊረሙ የፖለቲካ ፓርቲዎች ይቋቋጣሉ፤
- 9/ የፖለቲካ ፓርቲዎች የሥነ-ምግባር አዋጅ ሲቀረፅ በልዩ ልዩ ምክንያት ያልተሳተፉ ሌሎች ፓርቲዎች የ*ጋ*ራ ምክር ቤቱ አባል ለ*መ*ሆን የ*ጋራ* ምክር

- 3/ Zonal Joint Council shall be established as follows;
  - a) This council shall be composed of parties registered to run for election at the zone.
  - b) The number of representatives shall be determined by the council's directive.
- 4/ The composition at the constituency level shall constitute of the political parties running for election at that level. Independent candidates shall have an observer status and as resource person in their own case.
- 5/ Joint Councils at each level shall have their own organizational authority.
- 6/ The rules of procedure and conduct of meeting of Joint Councils shall be determined by directives to be issued by each council.
- 7/ The budget and office of joint councils at all levels shall be facilitated by Houses of People's Representative at each level.

22. Objective of the Joint Council

The Joint Councils shall have the objective to

- 1/ Serve as a common forum to enable political parties discharge their constitutional duties guided by the Proclamation to ensure that elections are free, fair, transparent, democratic, credible and peaceful.
- 2/ To serve as a forum for dialogue, consultation and control on matters that may arise in relation to the process or results of elections and generally all matters that may arise in inter party relationships and amicably resolve problems in accordance with election law

ቤቱ የሚያወጣውን የስምምነት ሰነድ መፈረም ይኖርባቸዋል፤

ሯሺ()86

'- ምክር ቤቱ አላማ*ዎች*:-

- ሀ በሀገራችን የሚካሄዱ ምርጫዎች ግልፅ፣ ነፃ፣ ዴሞክራሲያዊ፣ ተአማኒና ሰላማዊ እንዲሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች ያለባቸውን ሀገ መንግሥታዊ ኃላፌነት በዚህ የሥነ-ምግባር አዋጅ እየተመሩ ለማስፌፀም የጋራ አካል ሆኖ ማገልገል፤
- 2/ በምርጫ አልባፀም ሂደትና ውጤት፤ ባጠቃላይ በፖለቲካ ፓርቲዎች ግንኙ-ነት ውስጥ የሚከሰቱ ችግሮች በምርጫ ህጉና በዚህ አዋጅ መሥረት በጋራ ውይይትና መግባባት ለመፍታት የሚ-ያስችል የውይይት፤ የምክክርና የቁጥ-ጥር አካል ሆኖ ማገልገል።

ናቸው።

!3. የ*ጋራ ምክር* ቤቱ ተግባርና ኃላፊነት

- በሀገራችን በነፃነት ማሰብና መተግበር፤ እንዲሁም ዴሞክራሲ ሰብአዊ መብና የሀግ የበሳይነት በሚጎለብቱበት ሁኔታ ሳይ ይመክራል፤ የተደረሱባቸውንም ስምምነቶች ይተገብራል፤ ለሕዝብ ይፋ ያደር ጋል፤ አባል ድርጅቶቹ እንዲተ-ገብሩ ያደር ጋል፤ ይቆጣጠራል፤
- 2/ ምርጫው ግልጽ፣ ነፃ፣ ዴሞክራሲያዊ፣ ተአማኒና ሰላማዊ ሆኖ እንዲካሄድ ፓርቲዎች ያለባቸውን ኃላፊነት በአግባቡ እንዲወጡ ያደርጋል፣
- 3/ ፓርቲዎች በልዩ ልዩ የመርጫ ጉዳዮች አሬፃፀም ዙሪያ በሚነሱ ጥያቄዎች ሳይ ለመወያየትና ችግሮችን ለመፍታት እንዲችሉ መድረክ ሆኖ ያገለግላል፤
- 4/ ይህንን አዋጅ አስመልክቶ ፓርቲዎች ለአባሎቻቸውና ለደ*ጋ*ፊዎቻቸው ትም-ህርት መስጠታቸውን ያረ*ጋ*ግጣል።
- 5/ አዋጁ በሁሉም ፓርቲዎች ተልፃሚ መሆኑን ይከታተላል፤ ያረጋግጣል፤
- 6/ አዋጁ ተዋሷል የሚል ቅሬታ ሲቀርብ ከሚመለከታቸው ፓርቲዎች የተውጣጣ

and this Proclamation.

23. Duties and responsibilities of the joint council

- 1/ It shall deliberate on the promotion of democracy, human rights, freedom of thought and rule of law. It shall implement its decisions. It shall control and ensure the implementation by the member organizations.
- 2/ It shall ensure that parties are discharging their duties to make the election free transparent, credible, fair and peaceful.
- 3/ It shall serve as a forum for discussion and resolution of problems on issues or disagreements about the election process.
- 4/ It shall ensure that political parties provide education for their members and supporters about this Proclamation.
- 5/ It shall ensure and follow up the implementation of this law by all parties.
- 6/ It shall investigate complaints about the violation of this Proclamation directly by itself or through a committee composed of relevant parties.
- 7/ It shall take appropriate measures to implement the results arrived through investigation. It shall submit its decisions on matters relating to this Proclamation and other election issue to the Board and to the Government.
- 8/ Parties shall have permanent session to deliberate and give recommendations of election, democratic right, human rights, and rule of law issues.
- 9/ It may prepare rules and directives on

ኮማቴ በማቋቋም አጣሪ **⊕**£9° የማጣራት ኃላፊነቱን ራሱ በመውሰድ ጉዳዩን ያጣራል ይመረምራል፤

ተጣርቶ በተገኘው ውጤት ላይ በመመስረት ነፈላጊውን የመፍትሔ አቅጣጫ ቀይለ **፭** ሽ () 67 ፓርቲዎቹ የተባበረ ጥረት በተግባር *እንዲተረጎ*ም ያደር*ጋ*ል። በአዋጁ በሌሎች የምርጫ አፈፃፀም ጉዳዮች ላይ የተደረሰበትን የ*ጋ*ራ ስምምነት ውሳኔ ለመንግሥትና ለቦርዱ ያቀርባል።

- 8/ *ፓርቲዎች* በልዩ ልዩ የምርጫ አልፃፀም እና ሌሎች ዴሞክራሲያዊ፣ ሰብአዊ መብትና የህግ የበላይነት ጉዳዮች ላይ ተገናኝተው እንዲመክሩ ለማድረግ እና የውሳኔ ሃሳብ ለማቅረብ የሚያስችል **ቋሚ የስብሰባ ጊዜ ይኖራቸዋል**።
- 9/ **ከምርጫ** *ጋራ* የተ*ያያ*ዙ ደንቦችና መመሪያዎች አስመልክቶ ረቂቅ ሀሳብ በማዘ*ጋ*ጀት ለቦርዱ ማቅረብ ይችላል።

ክፍል አምስት <u>አቤቱታዎች ወይም አለመግባባቶች ስለሚፈቱበት</u> አሰራር

አቤቱታ ስለማቅረብ

- ለምርጫ አስፈፃሚ አካላት ለማቅረብ ያለው መብት እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የምርጫ ሥነ-ምግባር አዋጅ ተ**ተ**ሷል ብሎ የሚያያውን ወገን በማስረጃ የተደገሬ. አቤቱታውን ለጋራ ምክር ቤት ማቅረብ ይቸሳል።
- 2/ በምርጫ ህጉ ለቦርዱ የተሰጠው *ሥ*ልጣን እንደተጠበቀ ሆኖ የ*ጋራ ምክ*ር ቤቱ የሥነ-ምግባር አዋጁ ተጥሷል የሚል አቤቱታ በቀረበለት ጊዜ አቤቱታውን በራሱ ሊያጣራ ወይም መርምሮና አጣርቶ የሚያቀርብ ኮሚቴ ሊያቋቁም ይችሳል።
- 3/ *የምርጫ ሥነ-ምግባር አዋጁ* ተዋሷል በ**ሚ**ል አቤቱታ ላይ የፖለቲካ ፓርቲዎች የ*ጋ*ራ ምክር ቤት እራሱ ወይም በአጣሪ ኮሚቴው አማካኝነት ምርመራ ሲያከናውን ፓርቲ-ዎች፣ እጩ ተወዳዳሪዎችና የሚመለከታ-ቸው የመንግሥት አካላት የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

election issues and submit its draft to for the board.

SECTION FIVE

COMPLAINT HANDLING AND DISPUTES RESOLUTION

24. Lodging of complaints

- 1/ Without prejudice to the right to lodge complaints to election official, any one who believes that this Proclamation is violated may submit complaints supported by evidence to the joint council.
- 2/ Without prejudice to the power given to the board, the Joint Council may directly investigate or establish an inquiry committee when it receives complaints of violation of this Proclamation.
- 3/ Parties, candidates or concerned government organs, shall have the duty to cooperate when the Joint Council directly or indirectly undertakes investigation on complaints of violation this Proclamation.

25. Organization of enquiry committee

- 1/ An enquiry committee shall be established by the joint council at all levels to investigate and report on complaints about violation of this Proclamation.
- The enquiry committee shall consist of the political party that has longed complaints, the party against whom the complaint is lodged and a third party assigned by the agreement of both parties.
- The enquiry committee is accountable to the joint council which established it.

26. Dispute resolution mechanism

When there is complaint of violation of this proclamation the complaining party shall try to amicably resolve the issue

!5. <u>ስለ አጣሪ ኮሚቱው አደረጃጀት</u>

- // የሥነ-ምግባር ጥሰትን አስመልክቶ የቀረበን አቤቱታ እየተከታተለ በማጣ-ጉት ሪፖርት የሚያቀርብ አጣሪ ኮሚቴ 'ደረጃው ባለ የጋራ ምክር ቤት ይቋቋማል።
  - 2/ አጣሪ ኮሚቴው አቤቱታ አቅራቢና አቤቱታ የቀረበበት የፖለቲካ ፓርቲ የሚወከሉበትና በሁለቱ ወገኖች ስምምነት የሚመደብ ሦስተኛ ገለልተኛ አካል የያዘ የሆናል።
  - 3/ አጣሪ ኮሚቴው ተጠሪነቱ ሳቋቋመው የ*ጋራ* ምክር ቤት ይሆናል።

^l6. <u>አለመግባባት ስለሚፈታበት አሰራር</u>

- የሥነ-ምፃባር አዋጁ ጥሰት አጋጥሟል በተባለ ጊዜ አቤቱታ አቅራቢው ፓርቲ አቤቱታ ከቀረበበት ፓርቲ ጋር በመነ-ጋገር ችግሩን በስምምነት ለመፍታት ጥረት ማድረግ አለበት።
- 2/ የተከሰተው አለመግባባት በስምምነት መፌታት ካልቻለ ጉዳዩ ለ*ጋ*ራ ምክር ቤቱ ሪፖርት ሊደረግ ይችሳል።
- 3/ የጋራ ምክር ቤት የቀረበለትን ሪፖርት ወይም አቤቱታ መሠረት በማድረግ በቀጥታ በመመርመር ወይም በሚያቋ-ቁመው አጣሪ ኮሚቱ ተጣርቶ ሪፖርት እንዲቀርብለት በማድረግ ችግሩን ይሬታል።
- 4/ የሚደራጀው አጣሪ ኮሚቴ ሥራውን በገለልተኝነት ማከናወን አለበት። በአጣሪ ኮሚቴው አባላት መካከል ልዩነቶች ቢከሰቱ የብዙሃኑ ሃሳብ የኮሚቴው ሃሳብ መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ የውሁዳኑም ሃሳብ ራሱን ችሎ ለጋራ ምክር ቤት መቅረብ አለበት።
- 5/ አጣሪ ኮሚቴው በማጣራቱ ሂደት ያገኘውን መረጃ አጠናቅሮ ተጠሪ ለሆነለት የ*ጋ*ራ ምክር ቤት ብቻ ያቀርባል። የ*ጋ*ራ ምክር ቤቱ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ መረጃው እንዴት ለህዝብ እንደሚገል*ፅ* ይወስናል።

- through dialogue with the party against whom the complaint is directed.
- 2/ If the dispute is not resolved, the issue may be reported to the joint council.
- 3/ The joint council shall resolve the problem based on the report submitted to it and investigation directly conducted by itself or by inquiry committee.
- 4/ The committee established under subarticle (3) will conduct its investigation independently. The committee shall decide by majority vote. The minority opinion shall be attached to the decision and communicated to the joint council.
- 5/ The Committee shall submit its finding only to the joint committee to which it is accountable. The joint committee shall decide on how to disclose the finding to the public.
- 6/ The joint council shall provide appropriate resolution to the dispute based on reports submitted to it.
- 7/ The joint council shall prepare and publish timetable for submission and resolution of complains.
- 8/ The joint council may issue procedure on the production and admission of evidence which is to be enforced on the agreement of political parties.
- 9/ All complains or grievances shall be investigated promptly.
- 10/ The joint council or inquiry committee shall give a fair chance to be heard for the concerned parties.

b/ የ*ጋራ ምክር* ቤቱ ተጠናቅሮ በቀረበለት ሪፖርት ሳይ በመመስረት ለችግሩ አግባብነት ያለው መፍትሄ ይሰጣል።

ግ' ^ ንራ ምክር ቤት አቤቱታ የሚቀበል-ትን አሰራር እና አቤቱታው መፍትሄ የሚያገኝበትን የጊዜ ሰሌዳ በጣዘጋጀት እንዲታተም ማድረግ አለበት።

- 8/ የ*ጋራ ምክር* ቤት በፖለቲካ ፓርቲዎች ስምምነት ተግባራዊ የሚሆን የማስረጃ አቀባበልና አቀራረብ ለማፋ**ሐን** አስፌላጊ የሆኑ አሰራሮችን ማዘ*ጋ*ጀት ይችላል።
- ሀ/ ሁሉም አቤቱታዎች ወይም ቅሬታዎች በአፋጣኝ መጣራት ይኖርባቸዋል።
- ሀ/ የጋራ ምክር ቤት ወይም አጣሪ ኮሚቴ ለሚመለከታቸው የፖለቲካ ፓርቲዎች ሁሉ ፍትሀዊ የመስማት እድል መስጠት አለበት።
- ሀ/ የ.ጋራ ምክር ቤት ውሳኔ የሚተላለልው በ.ጋራ መግባባት ወይም በተባበረ ድምፅ ይሆናል።

<u>ክፍል ስድስት</u> <u>የሥነ-ምግባር አዋጅ ዋሰቶች እና ስለሚወሰዱ</u> <u>እርምጃዎች</u> <u>ንዑስ ክፍል አንድ</u> የሥነ-ምግባር ዋሰቶች

!7. <u>መደለያ ስለመስጠት፣ ኃይል ወይም ሥልጣን</u> አለአግባብ ስለመጠቀ<u>ም</u>

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ፣ አባል፣ ወኪል እና ተጠሪ፦

- / ማንኛውንም መደለያ ወይም ጉቦ የሰጠ ወይም የተቀበለ፣
- 2/ በድምጽ አሰጣጡ ወይም በቆጠራው ጣልቃ የገባ ወይም ያወከ፣
- 3/ ኃይል በመጠቀም፣ መደለያ በመስጠት ወይም በሌላ በማንኛውም አድራጎት መራጨ ሕዝብ ለአንድ ፓርቲ ወይም እጨ ድምጽ እንዲሰዋ ወይም እንዳይሰዋ ወይም ከመስጠት እንዲታቀብ ያደረገ፣

11/ The joint council shall pass decisions on consensus or unanimously.

SECTION 6

VIOLATION OF PROCLAMATION AND MEASURES TO BE TAKEN SUB SECTION ONE VIOLATION OF PROCLAMATION

27. Corrupt practices, abuse of power or coercion

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, movement, alliance, political party leader, official, candidate, member, agent and representative shall be deemed to have violated this Proclamation if:

- 1/ he offer or accept monetary or any kind of inducement or bribe.
- 2/ he/it interferes or disturbs the voting process or counting of votes.
- 3/ he/it coerces or offers monetary or any kind of inducement to persons to vote for or against a particular party or candidate, or to abstain from voting.
- 4/ he/it controls polling stations by force or tries to get votes illegally.
- 5/ he/it abuse its power by offering a reward, threatening a penalty or by any other means.
- 6/ he/it coerces or offers monetary or any kind of inducement to person to be come a candidate or not to became a candidate, to withdraw or not to withdraw from election.
- 7/ a public servant and uses official time, responsibilities and resources to promote candidates or discourage other candidates from promoting themselves through legal means.
- 8/ he/it uses public property for the promotion

4/ የድምጽ መስጫ ጣቢያን በሀይል የተቆጣ-ጠረ ወይም ሕገ-ወ**ጥ** መንገድ በመጠ**ቀ**ም ድምጽ ለማግኘት የሞከረ፣

18

'ልጣኑን መከታ በማድረ**ግ መ**ደለያ <u>ሯ</u>ሺ()' ይም ቅጣት ወይም ሌላ የማስፌራሪያ ዘዴ የተጠቀመ፣

- **⑥/ ማን**ኛውንም መደለ*ያ* በመስጠት ኃይል በመጠቀም፣ ወይም በማንኛውም አይነት ድርጊት እጩ ተወዳዳሪ ሆነው እንዲቀርቡ ወይም ከአጨ ወይም እንዳይቀርቡ ተወዛዛሪነት እንዲወጡ ወይም እንዛይወጡ PR211
- 7/ የመንግሥት ሥራተኛ እና ኃላፊ ሆኖ በራሱ የግል ጊዜ ካልሆነ በስተቀር በመንግሥት የሥራ ሰዓት እና ኃላፊነት ተቋሙን በመጠቀም አጨዎችን ያስተዋወቀ ወይም **ሌሎች እ**ጩዎች እራሳቸውን በሕጋዊ መንገድ ለማስተዋወቅ ያሳቸውን እድል **የደናቀ**ሌ፣
- 8/ *የመንግሥት ንብረት ለምርጫ ቅስቀ*ሳ የተጠቀመ፤ እንደሆነ የሥነ-ምግባር ጥሰት እንደፈጸመ ይቆጠራል።

¹⁸. በምርጫ ሂደት ውስጥ ፍርሃት ወይም ሁከት *መ*ፍ<u>ጠር *እንዲሁም ማንኛውንም የምርጫ*</u> <u>እንቅስቃሴ ማስተጓጎል</u>

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ማንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ፣ አባል ወኪል፣ እና ተጠሪ፡-

- // *ጫና ወይም ተጽዕኖ በመ*ፍጠር ጣሊቃ PINI
- 2/ ሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ሀሳባቸውን በነጻነት እንዳያሰራጩ ስጋት ፍርሀት የፌጠረ፣
- 3/ በ**ጣን**ኛውም መንገድ የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች እና የመራጩን ሕዝብ እንቅስቃሴ ያደናቀራ ወይም ያወከ፣
- 4/ ሕዝባዊ ቅስቀሳ ወይም ስብሰባ ወይም ውይይት ወይም ትምህርትና ሥል**ጠ**ና እንዳይካሄድ ያደናቀል ወይም ሁከት P&MLI

of election.

28. Intimidation, violence or any obstruction in the election process.

Any political party,. Independent candidate, coalition of political parties, Front, alliance, movement, and party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this Proclamation if:

- 1/ he/it interferes in the process through pressure and undue influence.
- 2/ he/it intimidates or threatens other political parties from disseminating their policies freely.
- 3/ he/it in any way prevents or hampers the activities of political parties or voters.
- 4/ he/it disturbs or obstructs the conduct of public rally, meeting, education or training.
- 5/ he/it disturbs or prevents the process of voting.
- he/it prevents or disturbs the campaign of other political parties or candidates.
- 7/ he/it obstructs the conduct of rallies, meetings, marches or demonstrations or prevents others from participating in such activities;
- he/it interferes in the rights of voters.
- 9/ he/it fails to cooperate in attempts to ensure the security of election officials and candidates during the election process.
- he/it in any manner prevents the voters from registering or voting.
- 11/ he/it violates the secrecy of the voting

process or fails to ensure its observance.

- 5/ ሕዝብ ድምጽ ሲሰጥ ያወከ ወይም ድምጽ እንዳይሰጥ ችግር የፌጠረ፣
- 6/ የሌሎች ፓርቲዎች ወይም እራቡ 'ወዳዳሪ የመርጫ ዘመቻ ንዲስተጓጕል ወይም እንዲዳረጥ ወይም እንዲበላሽ ወይም እንዲዳከም ያደረገ፣
  - 7/ ሕዝባዊ የድጋፍ ሰልፍ፣ ስብሰባ፣ የአግር ጉዞ ወይም ሰላማዊ ሰልፍ፣ ያደናቀል፣ ወይም ሌላ ሰው አንዳይሳተፍ የከለከለ፤
  - 8/ መራጮችን ያበሳጨ ወይም የመምረዋ መብታቸውን ያደናቀፊ፤
  - 9/ ለምርጫው ሂደት የምርጫ አስፈፃሚዎችን እና የዕጩ ተወዳዳሪዎችን ፀጥታና ደሀንነት እንዲረ ጋገጥ እገዛ ያላደረገ ወይም ያወከ፣
  - I/ በማንኛውም አይነት መንገድ መራጩ ሕዝብ እንዳይመዘገብ ወይም እንዳይመ ርጥ ያደረገ፤
  - II/ የድምጽ አሰጣጡን ሚስጥራዊነት ያሳከ-በረ ወይም እንዲከበር እገዛ ያሳደረገ፣
  - ፱/ የሥነ-ምግባር አዋጁ ተዋሷል በሚል ሽፋን የሀስትና የተጋነነ አቤቱታ በማቅረብ ቅሬታ የማሰማት መብቱን ያለአግባብ የተጠቀመ፤ እንደሆነ የሥነ-ምግባር ዋስት እንደፊጸመ ይቆጠራል።

II. በምርጫ ሂደት ሰላምና ፀጥታ የሚያናጉ መልዕክቶችን ስለማስተላለፍ

ማንኛውመ ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ፣ አባል፣ ወኪል እና ተጠሪ፦

- l/ የምርጫ ዘመቻውን ሰላም የሚያና*ጋ* ወይም ግጭት የሚቆሰቁስ ወይም ስም የሚያጠፋ ወይም አመፅ የሚጋብዝ ወይም ስጋት የሚፊጥር ንግግር ያደረገ፣
- 2/ በይፋም ሆነ በስውር አመፅን የሚቀሰቅስ ወይም የሚያስፌራራ ቋንቋ ይዘት ያለው በራሪ ወረቀት፣ የዜና መጽሔቶች ወይም ፖስተር ያሰራጨ፣
- 3/ በምረሎኝ ቅስቀሳ ወቅት በሕዝቡ ላይ

12/ he/it abuses its right by lodging false and exaggerated complaints under the pretext of violation of this Proclamation.

29. <u>Disseminating information that destabilize</u> peace and security during the election process

Any political party independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this Proclamation if;

- 1/ he/it makes a speech which destabilize the peace of the election campaign, incites violence, defames others invites clashes or creates uncertainty;
- 2/ he/is distributes officially or anonymously pamphlets, news letters or posters containing language or material that threatens or incites violence.
- 3/ he/it induces fear and frustration on the public during campaign.
- 4/ he/it disseminat4s false information regarding the secrecy of voting.

30. <u>Disrupting election campaign of other parties</u> and candidates

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this Proclamation if;

- 1/ he/it prevents a political party from recruiting a member, or opening offices or in any manner disrupts the election activity of a party or candidate;
- 2/ he/it defaces or unlawfully removes or destroys posters or other election materials

የፍርሃት እና የጭንቀት ሁኔታ የፌጠረ፤

4/ የድምፅ አሰጣጡ ሂደት ሚስጥራዊ ሕንደማይሆን የሀሰት መረጃ የሰጠ፤ ሕንደሆነ የሥነ-ምግባር ዋሰት ሕንደፊጸመ ፲[^] - ራል።

". <u>የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ወይም እፌ</u> ተወ**ጻደሪዎች የምር**ጫ እንቅስቃሴ **ማ**ደናቀፍ

ጀሥማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ፣ አባል፣ ወኪል እና ተጠሪ፦

- // ማንኛውም የፖለቲካ ፓርቲ አባል እንዳይ-መለምልና ጽሕፌት ቤት እንዳይከፍት በማናቸውም መንገድ ያደናቀል፤ ወይም የተከፌቱ ጽሕፌት ቤቶች በነፃነት እንዳይንቀሳቀሱ በግልፅም ሆነ በስውር ያወከ ወይም በማንኛውም ዓይነት ድርጊት የማንኛውንም የፖለቲካ ፓርቲ ወይም እጨ ተወዳዳሪ የምርጫ እንቅስቃሴ ያደናቀል፤
- 2/ ፓርቲዎች ልሳኖቻቸው፤ የምርጫ ማስታወ-ቂያዎቻቸው፤ በራሪ ጽሁፎቻቸው፤ ፖስተ-ሮቻቸው እንዳይሰራጩ፤ እንዳይታዩ ወይም እንዲበሳሹ ያደረገ ወይም እንዳይለጠፉ ያወስ ወይም የተለጠፉትን የቀደደ፤ ያበሳሽ፤ ያጠፋ፤
- 3/ የሌሎች የፖለቲካ ፓርቲዎች ምልክቶች ወይም አርጣ የቀዳ ወይም አስመስሎ የተጠቀመ፤
- 4/ የሌሎች ፖለቲካ ፓርቲዎች የምርጫ ቁሳቁስ የሰረቀ ወይም ያበላሽ ወይም ያጠፋ፤ እንደሆነ የሥነ-ምግባር ዋሰት እንደፊጸመ ይቆጠራል።

"l. <u>ከጋዜጠኞች ወይም ከታዛቢዎች</u> <u>ጋር አለመተባበር</u>

ማንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥምረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ፣ አባል፣ ወኪል እና ተጠሪ፦

- // የፕሬስ ነጻነትን የተጋፋ፣
- 2/ በምርጫ ሂደት *ጋ*ዜጠኞችን ያዋከበ ወይንም ሥራቸውን ያደናቀል፣

or parties.

- 3/ he/it imitates the logo or symbols of another party.
- 4/ steals, disfigures or destroys political or campaign materials of another party.

31. <u>Failure to cooperate with journalists and election observers</u>

Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this Proclamation if;

- 1/ he/it interferes with freedom of mass media.
- 2/ he/it harasses or obstructs journalists during election.
- 3/ he/it disrespects or fails to cooperate with accredited election observers.

32. <u>Failure to promote the code of conduct and</u> failure to condemn illegal acts

- Any political party, independent candidate, coalition of parties, front, alliance, movement, party leader, official, candidate, member, agent or representative of a party shall be deemed to have violated this Proclamation if;
- 1/ he/it fails to condemn in public, any violence or acts which invite violence or acts which destabilize peace and security of the public.
- 2/ he/it fails to introduce and educate about this Proclamation to its candidates, members, supporters and the public at large;
- 3/ he/it hails to take decisive measure to restrain its leaders, officials, candidates and members from infringing this Proclamation; fails to condemn or take

3/ የታዛቢነት ልቃድ ያላቸውን ታዛቢዎች ያላከበረ ወይም ያለተባበረ፣ እንደሆነ የሥነ-ምግባር ጥሰት እንደፊጸመ ይቆጠራል።

መንኛውም ፖለቲካ ፓርቲ፣ የግል እጩ ተወዳዳሪ፣ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቅንጅት፣ ግንባር፣ ጥመረት፣ ንቅናቄ፣ እንዲሁም የፖለቲካ ፓርቲ መሪ፣ ኃላፊ፣ እጩ፣ አባል፣ ወኪል እና ተጠሪ፦

- l/ አመፅን ወይም ለአመፆ የሚጋብዙ ወይም የህዝብን ሰላም የሚያናጉ ድርጊቶች በይፋ ያሳወገዘ ወይም ተቃውሞ ያሳስተማረ፤
- 2/ ለእጩ ተወዳዳሪቹ፤ ለአባሳቱ፤ ለደ*ጋኤዎ*ቹና ለሕዝቡ ስለምርጫውና ስለ ሥነ-ምግባር አዋጁ ያሳስተዋወቀ ወይም ያሳስተማረ፤
- 3/ መሪዎቹ፤ ኃላፊዎቹ፤ እጩዎቹና አባላቱ ይህን የሥነ-ምግባር አዋጅ እንዳይጥሱ ቁርጠኛ እርምጃ ያልወሰደ ወይም ደ*ጋ*ፌዎቹ የተከለከለ ተግባር ፊጽመው ሲገኙ ያላወገዘ ወይም አግባብነት ያለው እርምጃ ያልወሰደ፤
- 4/ ኃላፊዎች፣ ተወዳደሪዎች፣ አባላትና ደጋፊ-ዎች ማንኛውም ሰው በየትኛውም ጊዜ ማስፌራራት እንደለሰባቸው በማልጽ የሚከለ ክል መመሪያ ያላወጣ፣

እንደሆነ የሥነ-ምግባር ዋስት እንደፊጸመ ይቆጠራል።

<u>ንዑስ ክፍል ሁለት</u> በተለያዩ አካሳት ስለሚወሰዱ እርምጃዎች

"3. <u>በ*ጋራ* ምክር ቤት ስለሚወሰዱ የመፍትሔ</u> <u>እርምጃዎች</u>

የ*ጋራ ም*ክር ቤቱ የሚከተሉትን እርምጃዎች ሊወስድ ይችላል።

/ ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ የፖለቲካ ፓርቲ ስህ-ተቱን እንዲያርም ወይም እንዲያስተካክል ውሳኔ ያስተሳልፋል። measures when supports get involved in activities that are prohibited;

4/ he/it fails to issue directive to restrain leaders, candidates, supporters, and members from intimidating others at any time

SUBSECTION TWO

MEASURES TO BE TAKEN BY DIFFERENT ORGANS

33. Measures to be taken by the Joint Council

A joint council may take the following measures:

- 1/ Order a party that contravenes is Proclamation to rectify its fault.
- 2/ Publicize the name of the party that has violated the Proclamation and its acts to the public, it shall make its decisions public through the press, radio, television or any other means of communication.
- 3/ A party dissatisfied by the measures under sub article (1) and (2) may take its grievance to the appropriate bodies in accordance with the election law and this Proclamation.
- 4/ The measures of the joint Council shall not prevent the victim from initiating a civil or criminal action.

34. Measures to be taken by the Board

Without prejudice the provision of Article 33(1) and (2) of the Proclamation and other measures enshrined in other laws, the election board may take the following measures if it is satisfied that violation under this section:

1/ Give public warning to the political party or person who committee the act.

- 2/ ሥነ-ምግባር አዋጁን የጣሰውን የፖለቲካ ፓርቲ ስም እና ተግባር ጠቅሶ ለሕዝብ እንዲጋለጥ ያደርጋል። ውሳኔውን በጋዜጣ፤ በሬዲዩ፤ በቴሌቪትን ወይም በሌላ አመቺ በሆነ የመገናኛ ዘዴ ሕዝቡ እንዲያውቀው ያደርጋል።
- ፩ሺ/)⁴ ነዑስ አንቀጽ /l/ አና /2/ በተመለከተ የመፍትሔ እርምጃዎች ያልረካ ወገን ቅሬታውን በምርጫ ሀጉና በዚህ አዋጅ መሠረት ለሚመለከታቸው አካላት ማቅረብ ይችላል።
  - 4/ በ*ጋ*ራ ምክር ቤቱ የሚሰጡት የመፍትሔ እርምጃዎች በዋሰቱ ጉዳት የደረሰበት ወገን በፍትሐብሔር ወይም በወንጀል ለመጠየቅ ያለውን መብት ሊያስቀሩ አይችሉም።

"4. <u>በቦርዱ ስለሚወሰዱ እርምጃዎች</u>

በዚህ አዋጅ አንቀጽ "3 ንዑስ አንቀጽ /// እና /2/ የተዘረዘሩና በሌሎች ህጎች የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆነው የምርጫ ቦርዱ ከሳይ በዚህ ክፍል ንዑስ ክፍል አንድ የተዘረዘሩትን የሥነ-መግባር ጥሰት በሚያ-ረጋግጥበት ጊዜ የሚከተሉትን እርምጃዎች እንደሁኔታው ሊወስድ ይችላል።

- // ጥፋቱን ለፌፀመው ሰው ወይም የፖለቲካ ፓርቲ ይፋ ማስጠንቀቂያ መስጠት፣
- 2/ ጥፋቱን የፊፀመ እፌቴ ወይም ፓርቲ ለአጭር ገዜ በክፊል ወይም በሙሉ በሕዝብ መገናኛ ብዙሃን እንዳይጠቀም ማድረግ፣
- 3/ ጥፋቱን የፌፀመ ፓርቲ በመንግሥት ከሚሰጠው የፓርቲ ፋይናንስ ድነማ ተጠቃሚ እንዳይሆን ማድረግ፤
- 4/ ማንኛውንም በፓርቲ ወይም በግል የቀረበ እጩን እንደ ጥፋቱ ክብደት አይቶ ከምርጫ ተወዳዳሪነት መሰረዝ፤
- 5/ የፖለቲካ ፓርቲው በምርጫ ውድድር እንዳይሳተፍ ጣገድ፣

"5. <u>በፍርድ ቤት ስለሚወሰዱ እርምጃዎች</u>

- ሃ ፍርድ ቤት ከላይ በአንቀጽ "4 የተደነ-ገጉት እርምጃዎች ከዚህ ቀዋለው ከተዘ-ረዘሩት ቅጣቶች ወይም ክልከሳዎች ጋር በተደራቢነት ሊወሰዱ ይችሳሉ።
- 2/ በሌሎች ህጎች የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆኖ በድም*ፅ መ*ስጫ እለት በድም*ፅ* ጣቢያ

- 2/ Partially of fully suspend the candidate or party from using the media for a short period of time;
- 3/ Prohibit the party from using the benefit of financial support provided by the government.
- 4/ Cancel a candidate from his candidacy depending on the gravity of the act.
- 5/ Suspend the political party from running for election.

35. Measures to be taken by Courts

- 1/ The court may take the following measures in addition to the penalties or prohibitions listed under Art 34.
- 2/ Without prejudice other penalties provided by law, exercising any political activity during voting day other than printing, duplicating election results or committing offences under Art 27, 28 or/and the following offence shall be punishable with fine or up to 3 years of simple imprisonment:
  - a) interfering with the impartiality of election officials preventing some one from accomplishing his duty by offering bribe or promise.
  - b) Disseminates false information that stirs hatred or fear or unduly influence the process or result with intent to disrupt or prevent the election process from running or with intent to unduly influence the process or outcome of election.
  - c) Violence the secrecy of voting.
  - d) Violates prohibition relating to election materials and voting.

፭ ፖሊበ)'5

አካባቢ ድምሪ ከመስጠት ውጭ ሌላ ማንኛውም የፖለቲካ አንቅስቃሴ ማድረግ፤ መሳተፍ፤ ወይም በተከለከ ለው ጊዜ ውስዋ የምርጫ ውጤትን ማተም፤ ማባዛት፤ ወይም በአንቀጽ ሀ፤ ዜ፤ ወይም የተሰጠን ህጋዊ ተግባር ከማከናወን እና ከዚህ በታች ተዘረዘሩትን ጥፋቶች መፈፀም በገንዘብ ቀጮ ወይም እስከ ሦስት ዓመት በሚደርስ አሥራት ያስቀጣል።

- ሀ/ በቦርዱ ወይም በምርጫ አስፈፃሚዎች ገለልተኝነት ጣልቃ የገባ፣ መደለያ ወይም የተስፋ ቃል በመስጠት አንድ ሰው ተግባሩን እንዳያከናውን ያደረገ፣
- ስ/ ምርጫን ስማወክ ወይም እንዳይካሄድ ስማድረግ ወይም በምርጫው ሂደት ወይም ውጤት ሳይ ጫና ስመፍጠር በማስብ ጥላቻን ወይም ፍርሀትን የሚያስፍን ወይም በምርጫው ሂደት ወይም በምርጫው ውጤት ሳይ ጫና የሚፈጥር የሐስት መረጃ ያሳተመ፤
- ሐ/ የምርጫ ሚስጥራዊነትን የጣሰ፣
- መ/ ከድምፅ እና ከምርጫ ቁሳቁስ *ጋ*ር የተያያዙ ክልከሳዎችን የተሳለፊ፣ ወይም
- *w/* የቦርዱን እና የምርጫ አስፈፃሚዎ-ችን እንቅስቃሴ ያወከ።
- 3/ ፍርድ ቤት የፖለቲካ እንቅስቃሴዎች ወይም የምርጫ ውጤት አገላለፅ የመራጮች ወይም የፓርቲዎች መብት ወይም ማስመሰል አስ-መልክቶ የተጣሉ ክልከላዎችን የጣሰ ወይም ሐሰት መሆኑን እያወቀ ወይም አውነት ስለመሆኑ በቂ ምክንያት ሳይኖረው ንግግር የሚያደርግ ሰው በ1ንዘብ መቀጮ ወይም ክአንድ ዓመት በማይበልጥ እሥራት ይቀጣል።
- 4/ ማንኛውም ሰው፡-
  - ሀ/ ሆንብሎ የምርጫ ቦርዱ፣ የምርጫ ዋና አስሬፃሚው፣ የምርጫ ቦርዱ ሥራተኛ ሥልጣኑን ወይም ተግባሩን ኃላፊነቱን በሚያከናውንበት ወቅት እንቅፋት የሆኑ ወይም ያደናቀፊ እንደሆነ፣
  - ለ/ የምርጫ ቦርዱን የስብሰባ ሂደት ሆን ብሎ ያቆረጠ ወይም በነዚሁ ቦታዎች በማንኛውም ሁኔታ ያልተገባ ተግባር የፊፀመ እንደሆነ፣

- e) Disrupts the activity of the Board and election officials.
- 3/ Any person who violates prohibitions concerning activities of political parties, announcement of election results, voters of parties right; or makes a speech knowing that it is false or without having reasonable grounds about the truth is punishable with fine or simple imprisonment not more than 1 year.

4/ Any person who

- a) intentionally disrupts or prevents the board, election official, employee of the board while exercising its responsibilities and duties;
- intentionally commits any act to in the working place of the board so as to unduly influence the decision or order of any matter that is pending before it.
- c) Intentionally commits any act to in the working place of the board so as to unduly influence the decision or order of any matter that is pending before it.
- d) No order of any matter that is pending before it offences listed under at 30 and art 31 shall be punishable with fine or simple imprisonment not exceeding 1 year.

SECTION TEN MISCELLANEOUS PROVISIONS

36. Duty to cooperate

Any health person shall have the duty cooperate in the implementation of this Proclamation.

37. Power to enact regulations and directives

The board may issue regulations or directives to ensure the implementation of this Proclamation.

38. <u>Inapplicable Laws</u>

Any law, or practice, shall not apply to matters covered under this Proclamation.

ሐ/ ሆን ብሎ በምርጫ ቦርዱ የሥራ ቦታ ወይም በመታየት ላይ ባለ ጉዳይ ላይ በሚሰጠው ውሳኔ ወይም ትዕዛዝ ላይ ተገቢ ያልሆነ ተጽእኖ ለማሳደር ሲባል ማንኛውም ተግባር የፊፀመ፣ ወይም

<u>ራ</u>ፖሊበ)'6

/ ከሳይ በዚህ ክፍል ንዑስ ክፍል አንድ አንቀጽ " እና "| የተደነገጉትን ጥፋቶች የፌፀመ እንደሆነ፤ በገንዘብ ወይም ከአንድ ዓመት በጣይበ-

<u>ክፍል ሰባት</u> ልዩ ልዩ ድ*ንጋጌዎ*ች

ልጥ አሥራት ይቀጣል።

"6. *የሙትባበር ግ*ዲታ

ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም ማንኛውም ሰው የመተባበር ግዱታ አለበት።

"7. ደንብ ወይም መመሪያ የጣውጣት ሥልጣን

ቦርዱ ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የሚረዳ ደንብ ወይም መመሪያ ሲያወጣ ይችሳል።

"8. <u>ተራጻሚንት የሌላቸው ሀጎች</u>

ማንኛውም ህግ ወይም አሰራር በዚህ አዋጅ በተሸፈነ ጉዳዮች ሳይ ተፈጻሚ አይሆንም።

"9. አዋጁ የሚጸናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌዴራል *ነጋሪት ጋ*ዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል።

አዲስ አበባ !2 ቀን ፪ሺ2 ዓ.ም

ግርማ ወልደጊዮርጊስ

የኢትዮጵያ ፌዴራሳዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

39. Effective Date

This Proclamation shall enter into force up on the date of publication in the Federal Negarit Gazeta.

Done at Addis Ababa, this 28th day of August, 2009

GIRMA WOLDEGIORGIS

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA